

COELESTINUS IV. INNOCENTIUS IV.

PAPA CLXXIX.

AN. DOM. MCCXXI.

Gufridus, Castilionea Nobili Familia Mediolanensi, patre Joanne, matre Cassandra Cribella, antea Monachus Cisterciensis, deinde Presbyter Cardinalis Tituli Sancti Marci, ac tandem Episcopus Sabinensis, electus est Romanus Pontifex, ac Caelestinus hujus nominis quartus appellatus, mense Octobris anno 1241. Ac XVII. post susceptum Pontificatum die, & antequam de more coronaretur, obiit, & sepultus est ad S. Petrum. Vacavit Sedes Annum I. menses fere VII.

PAPA CLXXX.

AN. DOM. MCCXLIII.

Innocentius Quartus, antea Sinibaldus, patria Genuensis, ex Nobili Fliscorum Lavanæ genere, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbyter Cardinalis Tituli Sancti Laurentii in Lucina electus est Anagninæ Romanus Pontifex die 24. mensis Junii 1243., & die 28. ejusdem, quæ in Dominicam incidebat, consecratus est. Sedit in Pontificatu Annos XI. menses V. dies X. (a) imperantibus in Oriente Balduino II. in Occidente Friderico II. Imperatoribus, Obiit Neapoli die 7. Decembris 1254., & sepultus est ibidem in Ecclesia Cathedrali. Vacavit Sedes dies V.

Ency-

(a) A die consecrationis computandos.

Innocentius Quartus.

Ex Raynald. ad ann. 1243.

Encyclicæ Innocentii Litteræ de sua in Pontificem electione.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. N. Remensi Archiepiscopo, eiusque suffraganeis, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

De Caelestini obitu.

Felicis recordationis Caelestino Papæ Prædecessore nostro, qui bonæ memoriæ Gregorio Papæ successerat infra modicum temporis spatium soluto carnis debito censuali ad superos, ut credimus, ut introeat in potentias Domini evocato, ac ejus, ut moris est, exequiis in crastino celebratis, post vacationem diutinam, quæ peccatis exigentibus propter malitiam temporis intervenit. Fratres ad tantum subrogandi Pastoris officium Anagninæ convenientes in unum, tandem Spiritus Sancti gratia innovata in nos providentiæ suæ oculis iniecerunt, imbecillibus humeris fasces tanti oneris imponere decernendo. Nos autem nostræ infirmitatis, & insufficientiæ conscii vehementer expavimus hoc audito, quia mens cepit refugere, cor tremere, pondus importabile recusando, & ad retinendum omnino disposuit totis effectibus se armare. Verum ne diutina reluctatio in hoc tempestatis articulo aliquid discriminis pareret, cum tenerarium videretur divinæ dispositioni penitus obviare; ad illum nostros oculos attolentes, qui dat lasso virtutem, & largitur munera in se sperantibus affluenter; quique nostrum considerans imperfectum, cum sit sufficientia omnium, insufficientiam nostram supplebit suæ abundantia largitatis, dando gloriam non nisi suo magno, vocationi divinæ consentimus, & debiles humeros de superna virtute consilii submissimus ad portandum tanti ponderis gravitatem.

Suaque electione monet.

Vos itaque Fratres, qui estis ad custodiam gregis Domini deputati, rogamus attentius, & hortamur, ut Domino omnem curam, & sollicitudinem subinfrenes ad servientium digne Deo per omnia, & implendum legitime Pastoralis ministerium, quod sumpistis, ministrare in fide virtutum forma facti Gregis ex animo, ut cum oves per Sacrum profluvium oris vestri aquas hauserint in gaudio de fontibus Salvatoris, viderintque virgas Pastorem detractis corticibus vanitatis, & voluptatis divino candore nitentes, in contemplatione ipsarum affectiones mundas concipiant, & unicoloris fetus pariant masculinos digne Christo Domino Pastorem Principi offerendos. Non cessetis autem pro nobis per vos, vestrosque subiectos aliduas preces effundere, ut sua clementia de cælis mittat nobis Sapientiam astringentem ad regendum populos nobis commissos, quæ nos doceat cum Domino sollicite ambulare, ac ad agere coram eo, quod nunc sibi, & omni tempore sit acceptum, ut de sua plenitudine accipientes gratiæ largitatem dignam Domino rationem de suscepto Ministerio reddere valeamus.

Episcopus hoc erit ut suo suscipiant ministerio.

Et pro ipso orat.

Flagitate insuper quotidiane instanter, ut pacem Ecclesiæ suæ tribuat, & populo Christiano Barbaricam rabiem conterat, & gentem per-

Et pro populo Christiano.

fidam Paganorum de finibus Christianorum depellat. Nos enim honorare vos disponimus, diligere velut Fratres, & in vestris necessitatibus vobis adesse auctore Domino, utiliter, & proficere. Ceterum cum portitores hujusmodi litterarum interdum esse consueverint exatores, volumus, & mandamus, ut Latori presentium præter victum, & si eum infirmari contigerit, necessaria, nihil penitus tribuat, cum de non recipiendo præsterit juramentum, & alias pro labore, & expensis sibi congrue satisfiat.

Datum Anagninæ sexto nonas Julii Pontificatus nostri anno primo.

Dar. die 2. Julii 1243. Pon. An. I.

II.

Approbatio legum a Friderico Imperatore, hactenus in obedientia Sanctæ Romanæ Ecclesiæ persistenti, contra hæreticos, eorumque complices, & fautores, editarum.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Potestatibus, Consilii, & Communitatibus Civitatum, aliorumque locorum Lombardiæ, Marchiæ Tarviniæ, ac Romulotæ, Falatæ, & Apostolicam Benedictionem.

Cum adversus hæreticam pravitatem quondam Fridericus Romanorum Imperator promulgaverit quasdam leges, per quas ne pervagetur, compesci poterit pestis illa, nos illas volentes ad robur fidei, ac salutem fidelium observari, universitati vestre per Apostolica scripta mandamus, quatenus eas, quarum tenores vobis mittimus insertos presentibus, faciatis singuli in vestris capitularibus annotari, contra hæreticos scilicet ejuslibet secundum eas exacta diligentia processuri. Alioquin dilectis filiis Priori, Provinciali, & Fratribus Inquisitoribus hæreticæ pravitate Ordinis Prædicatorum in Lombardia, Marchia Tarvina, & Romaniola litteris nostris injungimus, ut vos ad id per excommunicationem in perionas, & interdictum in terram, appellatione remotas, compellant.

De legibus hujusmodi confirmari observandis.

Sequuntur leges dicti Friderici Imperatoris.

Fridericus Dei gratia Romanorum Imperator, & semper Augustus; Hierusalem, & Sicilia Rex, dilectis Principibus suis, Venerabilibus Archiepiscopis, aliisque Prælatibus Ecclesiarum, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Potestatibus, Scultetis, Burgaviis, Advocatis, Judicibus, Ministerialibus, Officialibus, & omnibus per totum Imperium constitutis, presentes litteras inspecturis fidelibus suis, gratiam suam, & omne bonum.

Exordium.

§. I. Commisi nobis cœlitus cura regiminis, & Imperialis, cui dante Domino prædentes fastigium dignitatis, materialem, quo divisi a Sacerdotio fungimur, gladium adversus hostes fidei, & in exterminium hæreticæ pravitate exigunt exercendum, ut perfidie vipereos filios contra Deum, & Ecclesiam insultantes, tamquam materni uteri corrosivos, in judicio, & justitia persequamur, maleficos vivere non pas-

Ab Ecclesia...
domini Curia
Seculari tradendi.

Poenitentia
perpetuo carceri
mandandi.

Reperi In-
quisitoribus
conspicendi.

Simili pena
plectendi eorum
fautores.

Transfuge si-
mili modo capi-
endi.

Morte pleben-
di relapsi.

Heretici bene-
ficio appella-
tionis non gaudent.

Eorum postea
officiis, bene-
ficiis, &
possessionibus
privandi.

passuri, per quorum scientiam seducentem mundos inficitur, & in gregem fidelium per oves has morbidas gravior instigatur corruptela.

§.2. Statuimus itaque sancientes, ut heretici quocumque nomine censeantur, ubicumque per Imperium damnati fuerint ab Ecclesia, & seculari iudicio assignati, animadversione debita puniantur.

§.3. Si qui vero de predictis postquam fuerint deprehensi, territi metu mortis, redire voluerint ad fidei unitatem, juxta canonicas sanctiones ad agendam poenitentiam in perpetuum carcerem detrudantur.

§.4. Præterea, quicumque heretici reperi fuerint in Civitatibus, Oppidis, seu aliis locis Imperii per Inquisitores ab Apostolica Sede datos, & alios Orthodoxæ fidei zelatores; hi qui jurisdictionem ibidem habuerint, ad Inquisitorum, & aliorum Catholicorum Virorum insinuationem eos capere teneantur: & eos captos archus custodire, donec per censuram Ecclesiasticam damnatos, damnabili morte perimant, qui fidei sacramenta, & vitæ damnabant.

§.5. Simili quoque poena plecti censemur, omnes, quos ad fovendum hereticorum errorem callidus hostis iuratus advocator, vel parat illicitos defensores; maxime cum facinus quos inquinat, æquat: nisi monitione præmissa destiterint, & eorum vitæ duxerint consulendum.

§.6. Eos præterea qui convicti in uno loco de heresi, ad alia loca se transferunt, ut cautius possint effundere virus hereticæ pravitatis, debitam censemur subire vindictam, ut super hoc viros ab eodem errore conversos ad fidem, necnon & per alios, qui eos de heresi convicerunt (quod & in hoc casu concedimus licite faciendum) evidens testimonium habeatur.

§.7. Item mortis sententiæ ducimus addicendos, si quos hereticorum ad iudicium tractos, in extremæ vitæ periculo hæresim abjurantes, postmodum de falso juramento constiterit, & fide mentita convinci, ac eos contigerit ejusdem morbi spontaneam incurere recidivam: ut sibi damnabilis iniquitas sit mentita, & poenam debitam mendacium non evadat.

§.8. Omne insuper proclamationis, & appellationis beneficium, ab hereticis, receptatoribus, & fautoribus eorumdem, penitus amovemus: volentes ut de finibus Imperii, in quibus semper debet existere fida fides, hæreticæ labis germina modis omnibus deleantur.

§.9. Cæterum quia quanto majora divinæ nutu miserationis accepimus, & altiorum locum præ filiis hominum obtinemus, tanto devotiora debemus obsequia gratitudinis conferenti, si quando in nostri nominis contemptores nostri culminis exarsit auctoritas, si reos læsæ Majestatis, in personis eorum, & liberorum suorum exheredatione damnamus, multo fortius, justiusque contra Dei blasphematores nominis, & Catholicæ Fidei detractores provocamur, eorumdem hereticorum, receptatorum, fautorum, & advocatorum suorum, hæredes, & posteros, usque ad secundam progeniem, beneficiis cunctis temporalibus, publicis officiis, & honoribus, Imperiali auctoritate pri-

vantes, ut in paterni memoria criminis continuo mœrore tabescant, vere scientes, quod Deus zelotes est, peccata patrum in filios potenter ulciscens.

§.10. Nec quidem a misericordiæ finibus duximus excludendum, ut si qui paternæ heresis non sequaces, latentem patrum perfidiam revelaverint, quacumque reatus illorum animadversione plectantur, predictæ punitioni non subiaceant innocentia filiorum.

§.11. Ad hæc, notum fieri volumus fratres Prædicatores de Ordine Prædicatorum, pro fidei negotio in partibus Imperii nostri contra hereticos deputatos, ceteros quoque qui ad hereticos judicandos accesserint, nisi aliqui eorum ab imperio fuerint proscripti, eundo, morando, & redeundo, sub nostri Imperii specie defensione receptos, & quos apud omnes, sub ope, ac recommendatione fidelium imperii esse volumus inoffensos. Universitati vestre mandantes, quatenus quocumque, & apud quemque vestrum pervenerint, benigne recipiatis eosdem; & personas ab incurfu hereticorum eis insidiantium conservantes indemnes, omne consilium, ducatum, & auxilium impendatis, pro tam acceptis coram DEO negociis exequendis.

§.12. Hereticos vero, quos & ostenderit ipsi vobis in jurisdictione vestra singuli capientes, diligenti custodia detinendos, donec post Ecclesiasticæ damnationis iudicium, poenam subeant, quam merentur. Scituri quos in executione ipsius negotii, gratum Deo, & laudabile nobis obsequium conferetis, si ad expellendam de partibus nostri imperii novam, & insolitam hereticæ pravitatis infamiam operam, & operam, una cum eisdem fratribus, prædixeritis efficacem, & si quis foret exinde negligens, & remissus, ac etiam inutilis, coram Domino, & in conspectu nostro poterit merito culpabilis apparere.

Datum Paduæ 22. Februarii, decima secunda indictione.

FRIDERICVS DEI GRATIA &c.

Inconfutibilem tunicam DEI nostri disfluere conantur heretici, & vocabuli vitio fervientes, quod significationem divisionis enunciat, in ipsius indivisibilis fidei unitate nituntur inducere sectionem: & oves a Petri custodia, cui paciscendæ a pastore bono sunt creditæ, segregare. Hi sunt lupi rapaces intrinsecus, eo usque mansuetudinem præcedentes ovium, quousque ovile possint subintrare dominicum. Hi sunt Angeli pessimi. Hi sunt filii pravitatum, a patre nequitia, & fraudis auctore, ad animas simplices destinati. Hi colubri, qui columbas decipiunt. Hi serpentes, qui latenter videntur inserpere, & sub mellis dulcedine, virus evomere. Ut vitæ cibum ministrare se simulent, a cauda feriunt, & mortis poculum velut quoddam durissimum venenum immiscunt. Horum sectæ veteribus, vel ne in publicum prodeant, non sunt notatæ nominibus, vel (quod est forte nefandius) non contentæ, ut vel ab Arrio Arriani, vel a Nestore Nestoriani, aut a similibus similes nuncupentur: sed in exemplum martyrum, qui pro fide Catholica martyria sub-

Revelantes autem indemnes servandi.

Inquisitores defendendi.

Heretici ubi que capiendi.

Alii contra Hereticos leges.

Hereticorum fraus.

Patrenorum impietas.

Crimen hæreticis inter publicæ crimina numerandum.

De ea itaque convicti comburantur.

subjurerunt, Patrenos se nominant, velut expositos passioni. Hujusmodi miseri Patreni a quibus abest sancta credulitas divinitatis æternæ, sub uno contextu nequitia insimul tres offendunt; Deum, videlicet, proximos, & seipsos. Deum, dum Dei Fidem, & Filium non agnoscunt. Decipiunt proximos, dum ipsis sub spiritualis alimonie, hereticæ pravitatis oblectamenta ministrant. Crudelius etiam seviunt in se ipsos, dum post animarum dispendium, corpora denique severæ mortis illecebris, quam per agnitionem veram, & veræ fidei possent evadere, vitæ prodigi, & necis improvidi sectatores, involvunt: & (quod est ipso dicto dirisimum) superstitibus etiam non terrentur exemplo.

§.1. Contra tales, sibi, Deo, & hominibus sic infestos, continere non possumus motus nostros, quin debite ultionis in eos gladium exeramus: tanto ipsos instantius persequentes, quanto in evidentiorum delusionem Fidei Christianæ, prope Romanam Ecclesiam, quæ Caput Ecclesiarum omnium judicatur, superstitionis suæ scelera latius exercere noscuntur. Adeo quod ab Italia finibus præsertim a partibus Lombardiæ, in quibus pro certo perpendimus ipsorum nequitiam latius abundare, jamque usque ad Regnum nostrum Sicilia, suæ perfidiæ rivulus derivaverunt. Quod acerbissimum reputantes, statim in primis, ut crimen hæreticos, & damnatæ sectæ cujuslibet, quocumque nomine censeantur sectatores, (prout veteribus legibus est indictum) inter publica crimina numerentur, Immo crimine læsæ Majestatis nostræ debet ab omnibus horribiliter judicari, quod in Divinæ Majestatis injuriam noxiter attentatum, quamvis iudicii potestate, alterum alteri non excellat. Nam sicuti perduellionis crimen personas admittit damnatorum, & bona, & damnat post obitum memoriam defunctorum: sic & in predicto crimine, quo Patreni notantur, per omnia volumus observari.

§.2. Et ut ipsorum nequitia, qui (quia Dominum non sequuntur) in tenebris ambulant, detegatur: nemine etiam deferente, investigari volumus diligenter hujusmodi scelera patratores, & per Officiales nostros, sicut & alios malefactores inquiri. Ac inquisitione notatos, etsi levis superstitionis argumento tangantur, a viris Ecclesiasticis, & Prælati examini jubeamus; Per quos si inventi fuerint a fide Catholica saltem in articulo deviare, ac per ipsos pastoreli more communiti, tenebrosi diaboli relicti insidiis, noluerint agnoscere Deum lucis, sed in erroris concepta instantia perseverent, præsentis nostræ legis edicto damnatos mortem pati, Patrenos, aliosque hereticos quocumque nomine censeantur, decernimus, quam affertant: ut vivi in conspectu hominum comburantur, flammamur commissi iudicio. Nec dolemus, quod in hoc ipsorum fatiscimus voluntati, ex quo poenam solummodo, nec fructum alium consequuntur erroris.

§.3. Apud nos pro talibus nemo intervenire presumat, quod qui fecerit, in ipsum nostræ indignationis aculeos non immerito convertemus.

Datum Paduæ 22. Februarii, decima secunda indictione.

Ball. Rom. Tom. III.

Imperator Fridericus semper Augustus, &c.

Patrenorum receptatores, & complices, & quocumque modo fautores, qui ut a poena alios possint eximere, de se velut improvidi non formidant, publicatis bonis omnibus relegandos in perpetuum esse censemus.

§.1. Et ipsorum filii ad honores aliquos nullo modo admittantur. Si tamen aliquis fautorum hujusmodi, detexerit aliquem Patrenum, de cujus perfidia manifeste probatur, in fidei præmium, quam agnovit, famæ pristina de imperiali clementia restitutionis beneficium in integrum consequatur.

Incipiunt Capitula Constitutionis contra Patrenos, aliosque hereticos edita per eundem Fridericum Illustrissimum Virum, Romanorum Imperatorem semper Augustum, Hierusalem, & Sicilia Regem.

Catharos, Patrenos, Speronistas, Leonistas, Arnaldistas, Circumcisos, Passaginos, Josephinos, Garatenfes, Albanenses, Franciscos, Bagnarolos, Commixtos, Waldenses, Roncarolos, Communellos, Warinos, & Ortolenos, cum illis de Aquanigra, & omnes hereticos utriusque sexus quocumque nomine censeantur: perpetua damnamus infamia dissipamus, atque bannimus. Censentes ut bona talium confiscentur, nec ad eos ulterius revertantur: ita quod filii eorum ad successionem pervenire non possint, cum longe sit gravius æternam, quam temporalem offendere Majestatem.

§.1. Qui autem inventi fuerint sola suspitione notabiles, nisi ad mandatum Ecclesiæ, juxta considerationem suspitionis, qualitatemque personæ, propriam innocentiam congrua purgatione monstraverint; tamquam infames, & banniti ab omnibus habeantur: ita quod si per annum permanerint, ex tunc eos sicut hereticos condemnamus.

§.2. Statuimus etiam hoc edicto in perpetuum valituro, ut Potestates, & Consules, seu Rectores, quibuscumque fungantur officiis, pro defensione Fidei præstent publicum juramentum, quod de terris suæ ditioni subiectis universos hereticos ab Ecclesia denotatos, bona, fide pro viribus exterminare studebunt. Ita quodammodo quodcumque quis fuerit in perpetuum honestatem, vel temporalem assumptus, hoc teneatur Capitulum juramento firmare. Alioquin neque pro Potestatibus, neque pro Consulibus, seu consimilibus habeantur: eorumque sententias ex tunc decernimus inutiles, & inanes. Si vero Dominus temporalis, requisitus, & monitus ab Ecclesia, terram suam purgare neglexerit ab heretica pravitate, post annum a tempore monitionis elapsam, terram ipsius exponimus Catholicis occupandam, qui eam, exterminatis hereticis, absque ulla contradictione possideant, & in Fidei puritate conservent, salvo jure domini temporalis: dummodo super hoc nullum præstet obstaculum, nec aliquod impedimentum opponat. Eadem nihilominus lege servata, contra eos qui non habent Dominos principales.

§.3. Credentes præterea, receptatores, defensores, &c.

Patrenorum fautores relegandi.

Si vero, qui eos detexerint, pristina famæ restituendi.

Eorum poena.

Suspitione notabiles nisi se purgaverint banno subiciantur.

A Civitatum Rectoribus præstandum juramentum pro fidei defensione.

* Potestates.

Poenæ receptatorum, defensorum &c.

fensores, & fautores hæreticorum bannimus. Sicutentes, ut si postquam quilibet talium fuerit excommunicatione notatus, satisfacere contempserit infra annum, ex tunc ipso jure sit factus infamis, & ad publica officia, seu consilia, vel ad aliquos eligendos hujusmodi, nec ad testimonium admittatur. Sit etiam intestabilis, ut nec testamenti liberam habeat factionem, nec ad hæreditatis successionem accedat. Nullus ei præterea super quocumque negotio, sed ipse aliis respondere cogatur. Quod si Judex extiterit, ejus sententia nullam obtineat firmitatem, nec cause aliquæ ad ejus audientiam perferantur. Si fuerit advocatus, ejus patrocinium nullatenus admittatur. Si Tabellio, ejus instrumenta confecta per manum ipsius nullius penitus sint momenti. Adjicimus insuper, quod hæreticus per hæreticum convinci possit, & quod domus Patarenorum, receptatorum, & defensorum, & fautorum, sive ubi docuerint, sive ubi aliis manus imposuerint, destruantur, nullo tempore restituende. Dat. Paduæ 22. Februarii decima secunda indist.

§.4. Rex Regum apostatantes a Fide Catholica penitus execramus, insequimur ultionibus, bonis suis omnibus spoliamus. Et ut a professione, vel vita naufragantes, legibus coarctamus. Successiones tollimus, ab eis omne jus legitimum abdicamus.

Datum Perusii secundo Kalendas Novembris Pontificatus nostri anno primo.

III.

Concessio Indulgentiarum Christianis fidelibus visitantibus Ecclesias Fratrum Ordinis Eremitarum Sancti Augustini nonnullis statutis festis annis diebus.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei, Universis Christianis fidelibus presentes litteras inspecturis, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Quoniam (ut ait Apostolus) omnes stabimus ante tribunal Christi, prout in corpore gestimus, sive bonum fuerit, sive malum, oportet nos diem messionis extremum misericordie operibus prævenire, ac æternorum intuitu seminare in terris, quod reddente Domino cum multiplicato fructu recolligere debeamus in coelis; firmam spem, fiduciamque tenentes, quoniam qui parce seminat, parce & metet, & qui seminat in benedictionibus, de benedictionibus & metet vitam æternam.

Cum igitur dilecti filii Generalis, & Fratres Eremitarum Sancti Augustini Ordinis, sicut ipsi in sua nobis petitione monstrarunt, Domus, & Ecclesie eorum non modicum indigeant reparatione, nec propriæ sufficiant facultates ad reparationem prædictarum, cum sit eis necessarium per meditata suffragia, præstare cupientes. Itaque sicut Domos suscepimus in nostra protectione, & reparatione indigere noscantur non modicum sumptuosa; Nos cupientes, ut Domos Ecclesie prædictæ congruis honoribus frequententur, & reparentur, ac etiam conserventur, & ut Christiani fideles eo libentius causa-

Peccata quæ Apostolatorum.

Dat. die 30. Novem. 1243. Pont. An. I.

Edidit Em. polus in Bullar. hujus Ordinis.

Exordium.

Causæ Privilegi.

devotionis confluant, & ad easdem Ecclesias, & Domos, ac de reparatione, & conservatione prædictarum manus protinus porrigant adiutrices, quo ex hoc ibidem in Domino celestis gratiæ uberius conspexerint se refectos; De omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus vere poenitentibus, & confessis, qui in Nativitatis, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes; necnon in Assumptionis, Nativitatis, Annuntiationis, & Purificationis Beatæ Mariæ, ac a Dominica Septuagesimæ inclusive, usque ad Dominicam in Palmis, & die Mercurii, die Jovis, & die Veneris Hebdomadæ Sanctæ, ac Nativitatis Beati Joannis Baptiste, ac Apostolorum Petri, & Pauli, in Solemnitatibus Apostolorum, & Evangelistarum, ac in omnibus Festivitatibus S. Augustini, districtis Ecclesiis Dedicacionis Festivitatibus, & celebritate omnium Sanctorum; & ipsas Nativitatis, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes; necnon Nativitatis, Assumptionis B. Mariæ, & Nativitate B. Joannis Baptiste, & Apostolorum Petri, & Pauli prædictarum Festivitatibus Octavas, præfatas Ecclesias devote visitaverint annuatim, & ad reparationem, & conservationem prædictarum, manus porrexerint adiutrices, ut præfertur, singulas videlicet Festivitatibus, & eorum Octavas, & celebritate, & dierum prædictorum, videlicet à Dominica septuagesimæ, usque ad Dominicam Palmarum, mille annos, & totidem quadragenas, illorum vero tantum dierum prædictorum diebus, quibus prædictas Ecclesias visitaverint, & ad reparationem, & conservationem earumdem manus porrexerint adiutrices, ut præfertur, a pena, & a culpa misericorditer relaxamus. Præsentibus perpetuis futuris temporibus duraturis.

Datum Lateran. sexto Kalendas Maji, Pontificatus Nostri Anno Primo.

IV.

Hortatio ad Regem Franciæ, ut in suo Regno, concremari faciat librum Talmud, quo utuntur Judæi, eisque prohibeat Nutrices, & Servientes habere Christianos.

Judæis Nutrices, famulos habere Christianos prohibere Honorius III. Constit. LIV. Tom. hoc III. pag. 221., & Gregorius IX. Constit. XXXVI. pag. 280.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei, Charissimo in Christo filio Illustri Regi Franciæ, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Impia Judæorum perfidia, de quorum cordibus propter immensitatem suorum scelerum Redemptor noster velamen non abstulit, sed in cæcitate, quæ contingit ex parte, in Israel adhuc manere permittit, prout convenit, non attendens, quod ex sola misericordia pietas ipsos Christiana receptet, & cohabitationem illorum sustineat patienter, illa committit enormia, quæ stupori audientibus, & referentibus

Indulgentiarum concessio cum designatione dierum.

Dat. die 26. Aprilis 1244. Pont. An. I.

Judæorum iniquitates multe.

bus sunt horrore. Ipsi enim ingrati Domino Jesu Christo, qui conversionem eorum ex suæ longanimitatis affluentia patienter expectat, nullam prætententes verecundiam culpæ suæ, nec reverentes honorem fidei Christianæ, ommissis, seu contemptis lege Mosaica, & Prophetis, quasdam traditiones suorum seniorum sequuntur. Super quibus eos in Evangelio Dominus objurgat dicens: Quare vos transgredimini mandatum Dei, & irritum fecistis propter traditiones vestras, hominum doctrinas, & mandata docentes.

Talmud liber impius.

§.1. In hujusmodi namque traditionibus, (quæ Talmud Hebraice nuncupantur, & magis liber est apud eos, excedens Textum Bibliæ in immensum, in quo sunt blasphemie in Deum, & Christum ejus, ac Beatam Virginem manifeste, intricabiles fabulæ, abusiones erroneæ, ac stultitiæ inauditæ) filios suos docent, ac nutriunt, & a legis, & Prophetarum doctrinæ reddunt ipsos penitus alienos. Verentes ne veritate, quæ in eisdem Lege, ac Prophetis est, intellecta, aperte de Unigenito Dei Filio venturo in carnem, testimonium perhibente, convertantur ad Fidem, & ad Redemptorem suum humiliter revertantur.

Quæ sit indignitas, ut Nutrices habeant Christianas.

§.2. Et his non contenti, faciunt Christianas filiorum suorum nutrices in contumeliam fidei Christianæ, cum quibus turpia multa committunt. Propter quæ fidelibus est verendum, ne divinam indignationem incurrant, dum eos perpetrare patiuntur indignæ, quæ fidei nostræ confusionem inducant.

Talmud liber a Cancellario Parisiensi igni traditus.

§.3. Et licet dilectus filius Cancellarius Parisiensis, & Doctores regentes Parisiis in sacra pagina, de mandato felicitis recordationis G. Papæ prædecessoris nostri, tam prædictum abusionis librum, quam alios quosdam cum omnibus glossis suis perfectis in potestate, ac examinatos ad confusionem perfidie Judæorum, publice coram Clero, & Populo, incendio concremari, prout in litteris eorum perspeximus contineri, quibus tu tamquam Catholicus Rex, & Princeps Christianissimus impendisti super hoc auxilium congruum, & favorem, pro quo regalem excellentiam dignis in Domino laudibus commendamus, ac prosequimur actionibus gratiarum.

Regem adhuc recusat ut impios Judæorum libros concremari faciat.

§.4. Quia tamen nondum Judæorum ipsorum abusio prophana quievit, nec adhuc dedit eis verax intellectum; Celitudinem Regiam rogamus, & obsecramus in Domino Jesu Christo, ut qui excessus hujusmodi detestabiles, & enormes, commissos in contumeliam Creatoris, & injuriam nominis Christiani, pie incepti laudabiliter prosequendo, facias debita severitate percelli. Et tam prædictos abusionis libros, reprobatos per Doctores eosdem, quam generaliter omnes cum glossis suis, qui per ipsos examinati, & reprobat fuerint, mandes per totum Regnum tuum, ubicumque reperiri poterint, igne cremari.

Prohibeat ne Judæi Christianos habeant Nutrices.

§.5. Firmiter inhibendo ne de cætero Nutrices, seu Servientes habeant Christianos, ne filii liberæ filii famulentur ancillæ. Sed tamquam Servi reprobat a Domino, in cuius mortem nequiter conspirarunt, saltem per effectum operis, servos se recognoscant illorum, quos Christi mors, & istos liberos, & illos constituit

Bull. Rom. Tom. III.

esse servos: ut proinde sinceritatis tuæ zelum possimus in Domino dignis laudibus commendare.

Dat. Lateran. septimo Idus Maji Pontificatus Nostri Anno primo.

Dat. die 9. Maji 1244. Pont. An. I.

V.

Convocatio Abbatum, & Priorum Angliæ ad generale Concilium Lugdunense primum, pro die 24. Junii 1245.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei, Dilectis filiis Abbatibus, & Prioribus per Angliam constitutis, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Dei virtus, & Dei sapientia, cujus ineffabili subiecta sunt omnia Majestati, a fundationis initio splendore virtutum sua illustravit Ecclesiam. Et sic insignem reddidit singularis privilegio potestatis, ut per eius ministerium suum iustitia consequatur effectum, & felato bellorum turbine, mundo possit tranquillitas provenire.

Exordium.

§.1. Hujusmodi enim præminentiam dignitatis, dum nos reverenter attendimus, qui regimini generalis Ecclesie, licet immeriti, divina providentia præsidemus, reddimur corde solliciti, quod tempestatis horror, qua ipsa turbatur Ecclesia, & Religio Christiana concutitur, per nostræ provisionis auxilium celesti pietate propitia propulsetur. Hinc est, quod nos, ut ipsa Ecclesia per fideliū salubre consilium, & auxilium fructuosum, status debiti possit habere decorem, ac deplorando Terræ sanctæ discrimini, & afflictio Romano Imperio prope valeat subvenire, ac invenire remedium contra Tartaros, & alios contemptores fidei, ac persecutores populi Christiani, necnon pro negotio, quod inter Ecclesiam, & Principem vertitur, Reges Terræ, Prælatos Ecclesiarum, & alios Mundi Principes duximus advocandos.

Causa indicendi Concilii.

§.2. Rogamus etiam devotionem vestram, & hortamur attente, per Apostolica vobis scripta præcipiendo mandantes, quatenus ad præsentiam nostram omni prorsus occasione postposita, usque ad proximum festum Sancti Joannis Baptiste, personaliter venite curetis. Ut ipsa Ecclesia ex vestre visitationis honore spirituale gaudium, & ex nostra industria consilium percipiat profuturum.

Indictio pro die 24. Junii.

§.3. Scituri, quod nos dictum Principem in prædicatione nostra citavimus, ut per se, vel per suos Nuncios in Concilio celebrando compareat, responsurus nobis, & aliis, qui aliquid contra ipsum duxerint proponendum, & satisfactionem idoneam præstaturus.

Fridericum Imperatorem citatum esse significat.

§.4. De personarum autem, & evectionum moderato numero, illam cum veneritis providentiam habeatis, quod vestris Ecclesiis nimis non sitis onerosi.

Datum Lugduni tertio Kalend. Februarii, Pontificatus nostri anno secundo.

Dat. die 16. Januar. 1245. Pont. An. II.

Fridericum Secundum Imperatorem excommunicans, jure Imperii deturbatum, subditosque juramenti religione solutos declarat.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Sacro presente Concilio ad rei memoriam sempiternam.

Proesium.

AD Apostolicæ dignitatis apicem, licet indigni, dignatione divinæ Majestatis assumpti omnium Christianorum curam vigili, sedulaque solertia gerere, ac intimæ considerationis oculo, singulorum facta, & dicta discernere, & providæ deliberationis statera librare debemus, ut quos justus rigor examinis dignos ostenderit, congruis attollamus, & evahamus favoribus: quos autem reos, & culpabiles invenimus, pænis debitis pro gravitate culpæ afficiamus, & deprimamus; appendentes semper meritum præmium æqua lance, retribuendo cuique juxta qualitatem operis, sive boni, sive mali, pœnæ, vel gratiæ quantitatem.

§.1. Sane cum diu Bellorum diuturna commotio nonnullas professionis Christianæ provincias, & regiones graviter afflixisset, nos toto cupientes mentis affectu tranquillitatem, & pacem Ecclesiæ Sanctæ Dei, ac generaliter cuncto populo Christiano restituere, ac reducere, ad præcipuum Principem Sæcularem, huius disensionis, ac tribulationis auctorem, a felicis recordationis Gregorio Papa Prædecessore nostro, pro suis excessibus anathematis vinculo innodatum, speciales Nuncios magnæ auctoritatis viros venerabiles videlicet Fratres nostros P. Albanensem, tunc autem temporis Rothomagensis Archiepiscopum, & W. Sabiniensem nunc quondam vero Mutinensem Episcopos, ac dilectum nostrum filium Guillelmum Basilicæ Duodecim Apostolorum Presbyterum Cardinalem, tunc Abbatem Sancti Facundi, qui salutem zelabantur ipsos, duximus destinandos; facientes sibi proponi, per ipsos quod nos, & Fratres nostri quantum in nobis erat, pacem per omnia habere nitimur, ut cum omnibus hominibus parati sumus, optabamus pacem sibi, & tranquillitatem dare, ac mundo etiam universo. Et quia Prælatorum Clericorum, omniumque aliorum, quos detinebat captivos, & omnium tam Clericorum, quam Laicorum, quos cefferat in galeis, restitutio poterat esse pacis, & reconciliationis plurimum inductiva, illum, ut eos restitueret; & cum hoc idem tam ipse, quam sui Nuncii, antequam ad Apostolatus vocati essemus officium, promississent; rogari, & peti ab ipso fecimus per eosdem, ac proponi insuper, quod iidem pro nobis parati erant audire, & tractare pacem, etiam audire satisfactionem, quam facere vellet Princeps, de omnibus, pro quibus vinculo erat excommunicationis adstrictus, & offerr.

Fridericus ab Innocentio ad pacem invitatus.

Æquæ leges iudicæ.

§.2. Præterea, quod si eum in aliquo contra debitum læserat Ecclesia, quod tamen non credebatur, parata erat corrigere, ac in statum debitum reformare, et si diceret ipse, quod illum nos contra justitiam læsissemus, parati eramus vocare Reges, Prælatos, & Principes tam Ecclesiasticos, quam sæculares ad aliquem tutum locum,

ubi simul per se, vel per solemnēs Nuncios convenirent, eratque parata Ecclesia etiam de consilio Concilii sibi satisfacere, si eum læsisset in aliquo, ac revocare excommunicationis sententiam, si quam contra ipsum injuste tulisset, & eum omni mansuetudine, & misericordia, quantum cum Deo, & honore suo fieri poterat, tractare, & de injuriis, & offensis ipsi Ecclesiæ, suisque per eum irrogatis satisfactionem ab ipso recipere. Volebat etiam Ecclesia omnes amicos suos, sibi que adherentes in pace ponere, plenaque securitate gaudere, ut nunquam hac occasione posset aliquod in posterum subire discrimen, aut periculum.

§.3. Sed licet sic apud eum pro pace paternis monitis, & precum insistere curaverimus lenitate, idem tamen Pharaonis imitatus duritiam, & more aspidis obturans aures suas hujusmodi preces, & monita, elata obstinatione, ac obtinacitate, & superbia despexit, ac contempsit, & licet processu temporis in die Cænæ Domini proximo nuper præterito præcedente coram nobis, & Fratribus nostris Cardinalibus, præsentibus charissimo in Christo filio nostro Constantinopolitano Imperatore Illustri, actu quoque non modico Prælatorum, & de Senioribus, ac sanioribus Senatoribus, Populoque Romano, & maxima multitudine aliorum, qui eodem die propter solemnitatem ipsius de diversis Mundi partibus ad Apostolicam Sedem convenerunt, quod staret mandatis nostris, & Ecclesiæ per nobilem Virum Comitem Tolosanum, ac Magistrum Petrum de Vineis, & Thadæum de Svevia Curie sue Judices, & Procuratores suos speciale super hoc ab ipso mandatum habentes, præstitit juramentum; postmodum tamen, quod juraverat non implevit. Quinimo ea intentione ipsum præstitisse juramentum probabiliter creditur, sicut ex factis sequentibus colligitur evidenter, ut eidem Ecclesiæ, ac nobis illuderet potius, quam pareret: cum anno, & amplius jam elapso, nec ad ipsius Ecclesiæ gremium revocari potuerit, nec sibi de illatis ei damnis, & injuriis curaverit satisfacere, licet super hoc extiterit requisitus. Propter quod non volentes, nec etiam valentes absque gravi Jesu Christi offensa, ejus iniquitates, & scelera amplius tolerare, cogimur urgente nos conscientia animadvertere in eundem.

§.4. Et ut ad præsens de cæteris ejus sceleribus, & iniquitatibus taceamus quatuor gravissima, quæ nulla possunt cæleri tergiversatione, commisit. Dejeravit enim multoties, pacem quondam inter Ecclesiam, & Imperium reformatam temere violavit: Perpetravit etiam Sacriligium capi faciens Cardinales Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, ac aliarum Ecclesiarum Prælatos, & Clericos Religiosos, & Sæculares, venientes ad Concilium, quod idem Prædecessor noster duxerat convocandum. De heresi quoque nondubius, & levibus, sed difficilibus, & evidentiibus argumentis suspectus habetur.

§.5. Plura siquidem eum commisisse perjurya, satis patet; Nam olim cum in Sicilia partibus commorabatur, priusquam esset ad Imperii dignitatem electus coram bonæ memoriæ G. . . . Sancti Theodori Diacono Cardinali Apostolicæ Sedis Legato, felicis recordationis Innocentio Papa Prædecessori nostro, & Successoribus ejus, Ecclesiæque Romanæ pro concessione Regni Siciliae ab eadem Ecclesia sibi facta, fidelitatis præstitit juramentum, & sicut dicitur, illud idem, postquam ad eandem dignitatem electus extitit, & venit ad Urbem coram eodem Innocentio, suisque Fratribus Cardinalibus, & aliis multis præsentibus, ligium homagium in ejus faciens manibus, innovavit. Deinde cum in Alemania esset eidem Innocentio Papa, & ipso defuncto bon. mem. Honorio Papa Prædecessori nostro, & ejus Successoribus, ac ipsi Ecclesiæ Romanæ præsentibus Imperii Principibus, ac nobilibus, juravit honores, jura, & possessiones Romanæ Ecclesiæ pro posse suo servare, ac protegere bona fide. Et quod quæcumque ad manus suas devenirent, sine difficultate restituere procuraret, nominatis expresse dictis possessionibus in hujusmodi juramento, quod postmodum confirmavit, coronam Imperii jam adeptus, horum trium juramentorum temerarius extitit violator, & transgressor, non sine proditionis nota, & læsæ criminis Majestatis. Nam contra præfatum Prædecessorem nostrum Gregorium, & Fratres suos Cardinales communitarias litteras eidem Fratribus destinare, ac dictum Gregorium apud Fratres ipsos, sicut apparet per litteras ab eodem tunc directas eidem, & etiam prout fertur, per universum, fere Orbem Terrarum multipliciter diffamare, præsumpsit: ac venerabilem Fratrem nostrum Othonem Portuensem tunc Sancti Nicolai in Carcere Tulliano Diaconum Cardinalem, & bon. mem. Jacobum Prænestinum Episcopum, Apostolicæ Sedis Legatos, nobilia, & magna Ecclesiæ Romanæ membra personaliter capi fecit, & bonis omnibus spoliatis, ac per diversa loca non semel ignominiose deductos, & circumductos, carceribus mancipari.

De illius perviciacia Ecclesiæ damna se devinxit Fridericus.

Sacramentum Oratorum, opera ad faciendam Ecclesiæ damna se devinxit Fridericus.

Objecta ipsi a Pontifice capta.

Serpius criminis perjuryæ se devinxit.

Ecclesiæque Romanæ pro concessione Regni Siciliae ab eadem Ecclesia sibi facta, fidelitatis præstitit juramentum, & sicut dicitur, illud idem, postquam ad eandem dignitatem electus extitit, & venit ad Urbem coram eodem Innocentio, suisque Fratribus Cardinalibus, & aliis multis præsentibus, ligium homagium in ejus faciens manibus, innovavit. Deinde cum in Alemania esset eidem Innocentio Papa, & ipso defuncto bon. mem. Honorio Papa Prædecessori nostro, & ejus Successoribus, ac ipsi Ecclesiæ Romanæ præsentibus Imperii Principibus, ac nobilibus, juravit honores, jura, & possessiones Romanæ Ecclesiæ pro posse suo servare, ac protegere bona fide. Et quod quæcumque ad manus suas devenirent, sine difficultate restituere procuraret, nominatis expresse dictis possessionibus in hujusmodi juramento, quod postmodum confirmavit, coronam Imperii jam adeptus, horum trium juramentorum temerarius extitit violator, & transgressor, non sine proditionis nota, & læsæ criminis Majestatis. Nam contra præfatum Prædecessorem nostrum Gregorium, & Fratres suos Cardinales communitarias litteras eidem Fratribus destinare, ac dictum Gregorium apud Fratres ipsos, sicut apparet per litteras ab eodem tunc directas eidem, & etiam prout fertur, per universum, fere Orbem Terrarum multipliciter diffamare, præsumpsit: ac venerabilem Fratrem nostrum Othonem Portuensem tunc Sancti Nicolai in Carcere Tulliano Diaconum Cardinalem, & bon. mem. Jacobum Prænestinum Episcopum, Apostolicæ Sedis Legatos, nobilia, & magna Ecclesiæ Romanæ membra personaliter capi fecit, & bonis omnibus spoliatis, ac per diversa loca non semel ignominiose deductos, & circumductos, carceribus mancipari.

Concessam a Christo Pontifici auctoritatem negavit.

Pontificiam auctoritatem reprobavit.

§.6. Privilegium insuper, quod B. Petro, & Successoribus ejus in ipso tradidit Dominus Jesus Christus videlicet: Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum, & in cælis, & quodcumque solveris super terram, erit solutum, & in cælis, in quo auctoritas, & potestas Romanæ Ecclesiæ consistit, pro viribus diminueret, vel ipsi Ecclesiæ auferre satagit, scribens se præfati Gregorii Papa Prædecessoris nostri non vereri latam ab eo excommunicationis sententiam in ipsum; & non solum contemptis clavibus Ecclesiæ non servandam, verum etiam per se, ac Officiales suos, & illam, & alias excommunicationis, vel interdicti sententias, quas idem omnino contempsit cogendo, & compellendo, alios non servare.

§.7. Possessiones quoque præfatæ Ecclesiæ Romanæ, videlicet, Marchiam, Ducatum Beneventanum, cujus muros, & turres dirui fecit, ac alias, quas in Tuscia, & Lombardie partibus, & quibusdam aliis obtinebat locis, paucis exceptis, occupare non metuens, eas detinet adhuc occupatas. Et tanquam ei non sufficeret, quod manifeste contra juramenta præmissa præsumendo talia veniebat per se, vel per suos Officiales, earundem possessionum homines dejurare compulit, ipsos a juramentis fidelitatis, quibus tenebantur ratione Ecclesiæ, de facto, cum de jure non posset absolvens, & faciens eosdem fidelitatem nihilominus abjurare prædictam, sibi que fidelitatis hujusmodi juramenta præstare.

§.8. Pacis vero ipsam violatorem existere plane constat: quia cum olim tempore pacis inter ipsum, & Ecclesiam reformatam jurasset coram bonæ memoriæ . . . de Abbatibus Villa, Episcopo Sabiniensi, & Magistro Thomafo tunc temporis Sanctæ Sabine Presbytero Cardinali præsentibus cum multis aliis Prælatibus, Principibus, & Baronibus, quod staret, & pareret præcise absque ulla conditione omnibus mandatis Ecclesiæ super his, pro quibus erat vinculo excommunicationis adstrictus, causis excommunicationis expressis per ordinem coram eo. Tunc temporis etiam omnibus Theutoniae hominibus, Regni Siciliae, ac quibuslibet aliis cuiuscumque conditionis, aut status, qui Ecclesiæ contra eum adhaerent, omnem remittens offensam, & pœnam, & quod in nullo tempore offenderet, vel offendi faceret ipsos, pro eo quod Ecclesiæ aditerant, præstari in anima sua, per Comitem Accerrarum faciens juramentum; postmodum pacem, & juramenta hujusmodi nequaquam erubescens irretiri perjuriis, non servavit. Nonnullos enim etiam ex ipsis hominibus prædictis tam nobiles, quam alios postea capi, & incarcerari fecit, & eis bonis suis omnibus spoliatis uxores eorum, & filios captivari, ac insuper Terras Ecclesiæ contra promissionem, quam idem I. Sabiniensi Episcopo, & Thomafo Cardinali fecerat, irreverenter invasit: ipsi ex tunc in eundem præsentem, si ullo modo prædictis articulis, aut conditionibus contraveniret, excommunicationis sententiam promulgaverunt.

Jurata cum Gregorio patris leges violavit.

Siculam Ecclesiam operis præfati.

§.9. Et cum idem, Apostolica auctoritate sibi commissa, ipsi mandasset, ut ne per se, nec per alium impediret, quin postulationes, electiones, & confirmationes Ecclesiarum, & Monasteriorum in Regno præfato libere de cætero fierent, secundum Statutum Concilii generalis; & quod nullus deinceps in eodem Regno, Viris Ecclesiasticis, ac bonis, aut rebus eorum imponeret Tallias, vel Collectas, quodque nullus ibidem Clericus, vel Persona Ecclesiastica de cætero in civili, vel criminali causa conveniretur coram Judice seculari, nisi super feudis quaestio civilis haberetur, ac Templariis, Hospitalariis, & aliis Personis Ecclesiasticis de damnis, & injuriis irrogatis eidem satisfaceret competenter, ipse mandatum hujusmodi adimplere contempsit. Liqueat namque undecim, aut plures Archiepiscopales, & multas Episcopales Sedes, Abbatias quoque, & alias Ecclesias ad præsens in Regno vacare prædicto, easque procurante ipso, sicut aperte patet, fuisse diutius Prælatorum, regimine desitutas in grave ipsarum præjudicium, & periculum animarum multarum. Et licet forte in aliquibus ejusdem Regni Ecclesiis electiones sint a Capitulis celebratæ, quia tamen per illa eadem familiares Clerici sunt electi, probabili potest argumento concludi, quod facultatem non habent liberam eligendi. Ecclesiarum autem ipsius Regni non solum facultates, & bona fecit, prout voluit, occupari; Sed & Cruces, Calices, Thuribula, & alios Sacros earum Thesuros, & pannos sericos velut cultus divini contemptor, auferri licet, ut dicitur, ipsi Ecclesiis, exacto tamen prius pro eis certo pretio, in parte fuerint restituti. Clerici quippe collectis, & tallis multipliciter affliguntur,

tur, non solum trahuntur ad iudicium seculare, sed, ut aseritur, coguntur subire duella, incarcerationum, occiduntur, & patibulis cruciantur, in confusionem, & opprobrium ordinis clericalis. Prefatis autem Templariis, Hospitalariis, & Personis Ecclesiasticis, non est de damnis illatis eisdem, & injuriis satisfactum.

Sacrilegii fecere se inquit.

§. 10. Eum quoque certum est Sacrilegii esse perpetratores: nam cum prefati Portuensis, & Prænestini Episcopi, & quamplures Ecclesiarum Prælati, & Clerici, tam Religiosi, quam Sæculares ad Apostolicam Sedem, pro celebrando Concilio, quod prius ipse petiverat convocari, per mare venientes, viis omnibus terræ ipsius, de mandato eius omnino præclusis, idem destinato Henrico filio suo cum multitudine galejarum, & per alias quamplures longe ante serio preparatas in partibus Tusciæ maritimas insidiis positis contra eos, ut gravius posset virus vomere præconceptum, ipsos ausu sacrilego capi fecit, quibusdam Prælatorum ipsorum, & aliis in huiusmodi captione submersis, nonnullis etiam interemptis, & aliquibus hostili infecutione fugatis; reliquis autem bonis spoliatis omnibus, & de loco ad locum in Regno Sicilia opprobriose deductis, & circumductis, ac ibidem diris carceribus mancipatis, quorum aliqui macerati squaloribus, & inedia pressi miserabiliter defecerunt.

Iusta hæresis suspitione asperius.

§. 11. Merito insuper contra eum de hæretica pravitate suspicio est exorta, cum postquam excommunicationis sententiam a prefatis I. Sabiniensi Episcopo, & Thoma Cardinali prolata incurrerit, & prædictus Gregorius Papa ipsum anathematis vinculo innodaverit, ac post Ecclesiæ Romanæ Cardinalium, Prælatorum, & Clericorum, ac aliorum etiam diversis e partibus ad Sedem Apostolicam venientium captiones, Claves Ecclesiæ contempserit, & contemnat, sibi faciens celebrari, vel potius quantum in eo est, prophari divina: & constanter asseruit, ut superius est narratum, in se prefati Gregorii Papæ sententias excommunicationis non vereri.

Saracenis, hostibusque Religionis iun-ctus fore.

§. 12. Præterea conjunctus Saracenis amicitia detestabili Nuncios, & munera pluries destinavit eisdem, & ab eis vicissim cum honorificentia, & hilaritate recepit, ipsorumque ritus amplectitur, illos in quotidianis eius obsequiis notabiliter secum tenens: eorundem etiam more uxoris, quas habuit, de stirpe regia descendentes, Eunuchos præcipue, quos, ut dicitur, serio ipse castrari fecerat, non erubuit deputare Custodes. Et quod execrabilis est, olim existens in partibus transmarinis, facta compositione quadam, imo verius collusionem cum Soldano Mahometi nomine in Templo Domini diebus, ac noctibus publice proclamari permisit. Et nuper Nuncios Soldani Babiloniæ postquam idem Soldanus Terræ Sanctæ, ac Christianiam habitatoribus eius per se, ac suos damna gravissima, & inextimabiles injurias irrogarat, fecit per Regnum suum Sicilia cum laudibus ad eisdem Soldani extollentiam, sicut fertur honorifice suscipi, & magnifice procurari.

§. 13. Aliorum quoque infidelium perniciosus, & horrendis obsequiis contra fideles abutenis, & illis, qui damna vili pendentes, & contemnentes Apostolicam Sedem ab unitate Ecclesiæ

disecesserunt, procurans amicitia, ac amicitia copulari, claræ memoriæ Ducem Bavariæ specialem Ecclesiæ Romanæ devotum fecit, sicut pro certo aseritur, Christiana Religione despecta per Assassinos occidi: & Battacio, Dei, & Ecclesiæ inimico, a communione fidelium per excommunicationis sententiam cum adiutoribus, consiliatoribus, & fautoribus suis solemniter separato filiam suam traduxit in Uxorem: Catholicorum vero Principum actus, & mores respuens, neglecta salutis suæ, & tam integritate, pietatis operibus non intendit, quinimo ut de suis nefariis dissolutionibus sciamus, cum didicerit tantum opprimere, non curat oppressos injuriis relevare, manu ejus, ut decet Principem Christianum ad elemosinas non extensa, cum destructioni Ecclesiarum destiterit, & Religiosas, ac alias Ecclesiasticas jugi attrivert afflicione, & persecutione personas: Nec enim Ecclesias, nec ulla Monasteria, nec Hospitalia, seu alia pia loca cernitur uspiam construxisse, aut fundasse. Num igitur hæc non levia, sed efficacia sunt argumenta de suspitione hæresis contra eum? cum tamen hæreticorum vocabulo eos jus civile contineri asserat, & latis adversus eos sententiis debere succumbere, qui vel levi argumento, ac iudicio Catholice Religionis, & tramite detecti fuerint, deviare.

Debitum pro Regno Sicilia vestigal non solvit.

§. 14. Præter hæc Regnum Sicilia, quod est speciale patrimonium B. Petri, quod idem Princeps ab Apostolica Sede tenebat in feudum, jam in tantam in Clericis, & Laicis exinanitionem, servitutemque redegit, quod eis pene penitus nihil habentibus, & omnibus exinde fere probis egestis, & expulsis, illos qui remanserunt ibidem, sub servili quasi conditione vivere, ac Romanæ Ecclesiæ, cujus principaliter sunt homines, & vassalli ostendere multipliciter, & hostiliter impugnare compellit. Posset etiam merito reprehendi, quod mille squifatorum annuam pensionem, in qua pro eodem Regno ipsi Romanæ Ecclesiæ tenentur, per novem annos, & amplius solvere prætermisit.

Jure Imperii, & Regni privatur.

§. 15. Nos itaque super præmissis, & quampluribus aliis nefandis, & execrandis excelsibus, ac flagitiis cum Fratribus nostris Cardinalibus, & Sacrosancto Concilio deliberatione præhabita, matura, & diligenti, cum Domini Nostri Jesu Christi vices, licet immeriti teneamus in terris, nobisque in Beati Petri persona sit dictum: Quodcumque ligaveris super terram erit ligatum, & in cælis &c. memoratum Principem qui se Imperio, & Regnis, omnique denique honore, ac dignitate reddidit tam indignum, quique propter suas iniquitates, atque scelera a Deo ne regnet, vel imperet est abjectus, suis ligatum peccatis a Deo abjectum, omnique honore, ac dignitate privatum a Domino ostendimus, ac denunciavimus, & nihilominus sententiando privavimus; omnesque, qui & juramento fidelitatis aliquo modo tenentur astricti, vel obligati a juramento huiusmodi perpetuo absolvimus, & liberamus auctoritate Apostolica, firmiter, & strictim inhibendo, ne quisquam de cætero sibi tamquam Imperatori, vel Regi pareat, vel quomodolibet parere intendat; decernendo quoslibet, qui deinceps velut Imperatori, vel Regi consilium, vel auxilium præstiterint, seu favorem ipso facto excommunicationis vinculo subiacere: illi autem ad

Vassallicum juramento solvuntur.

ad quos in eodem Imperio, Imperatoris spectat electio, eligant libere alium in ejus locum successorem. De prefato vero Sicilia Regno providere curabimus, cum eorundem Fratrum nostrorum Cardinalium consilio, sicut viderimus expedire.

Dat. die 27. Julii 1245. Pont. An. III.

Ex Regest. Vaticano.

Datum Lugduni decimo sexto Kalendas Augusti, Pontificatus nostri anno tertio.

VII.

Portugallie Rege Regno deturbato propter inhabilitatem Regni Proceres moventur, ut Comiti Bolonien. ipsius Regis Fratri obediant, salvo tamen ejusdem Regis, ejusque filiorum jure.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Baronibus, Communitatibus, Consiliis tam Civitatum, quam Castrorum, & aliorum Locorum, ac universis Militibus, & Populis per Regnum Portugallie constitutis, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exordium.

Grandi non immerito exultamus in Domino gaudio, cum Christianæ professionis Regna sic salubri diriguntur statu, quod Ecclesiæ, ac alia loca cultui, & obsequio deputata divinis, & Personæ Ecclesiasticæ, ceterique fideles ipsorum pacis tranquillitate letantur, Fides in eis Catholica majori continue robore convalescit, servatur inibi iustitia, & audacia cunctis ibidem interdicitur. Vehementi autem dolore turbamur, si quando Regna ipsa, quod absit procurante humani generis inimico scinduntur discordiis, circa fidei cultum remisso devotionis ardore tepescunt, iustitiam negligunt, & in se ipsis permittunt illicita perpetrari. Unde multa sollicitudine magnoque studio procurare, Nos convenit; ut Christianorum Regna, quæ in statu sunt prospero, incommutabiliter in illo regantur, & quæ periculoso roere dignoscuntur, reformatione laudabili reparentur. Sane cum charissimus in Christo filius noster Portugallie Rex illustris a pueritia sua claræ memoriæ Patre suo viam universæ carnis ingressus Regni Portugallie gubernatione suscepta Ecclesiæ, & Monasterii existentia in eodem pravo usus consilio in gravem Dei offensam, & conculcationem Ecclesiasticæ libertatis multimodis exactionibus, & oppressionibus per se, suosque immaniter afflixisset, & ab aliis pro ipsorum libito libere permisisset affligi; tandem quibusdam Ecclesiarum Prælati ejusdem Regni apud Romanos Pontifices Prædecessores nostros querelas multiplices super his deponentibus contra eum felicis recordationis Gregorius Papa prædecessor noster post huiusmodi querelas, & admonitiones frequentes Regi propter hoc factas eidem, ac expectationes diutinas, necnon, & interdicti, ac excommunicationis Sententias ob ipsius contumaciam in eum, & præfatum Regnum auctoritate Apostolica promulgatas, diuque observatas ibidem super certis prædictæ libertatis articulis, & quibusdam aliis ab eo, & suis imposterum observandis, & satisfactione impendenda Monasteriis, & Ecclesiis de damnis, ac injuriis per ipsum, & suos irrogatis eisdem, ac ipsorum defensione duxit salubri-

Causæ Regis deponendi.

A Gregorio Papa censuris innodatus.

ter providendum certis executoribus, qui eum ad hoc Ecclesiastica censura compellerent deputatis. Sed idem receptis Apostolicarum provisionum litteris licet promiserit per suas Patentes litteras, quod articulos contentos in eorundem Provisionum litteris, & observaret, & faceret a suis Subditis observari; postmodum tamen non solum prefatis Monasteriis, & Ecclesiis de præmissis damnis, & injuriis satisfacere, vel ea defendere neglexit; sed etiam, ut accepimus Ecclesias, & Monasteria ipsa per se, suosque Portarios, & Meyrinos collectis procuratoribus, ac exactionibus indebitis intolerabiliter aggravavit, & aggravat incessanter, ac circa malefactorum Regni ejusdem insolentiam, reprimendam sic negligens invenitur, quod in eodem Regno bona tam Ecclesiastica, quam mundana per raptores, prædones, in vafores, incendiarios, publicos sacrilegos, & detestabiles homicidas, Abbatum videlicet, Priorum, & aliorum Religiosorum, & Clericorum Sæcularium, ac Laicorum, etiam occisores deperire propter secularis defectum iustitiæ dignoscuntur. Unde quia sic in eodem Regno a quibuslibet suis subditis impune delinquitur, Barones, alique ipsius Regni Nobiles, & ignobiles, sumpto ex hoc delinquendi ausu Matrimonia contrahere in gradu prohibito, bona Ecclesiastica rapere, ac alia quamplura mala olim a bonæ memoriæ Joanne Sabina. Episcopo tunc in partibus illis Apostolicæ Sedis Legato, sub anathematis interminatione prohibita committere non verentur, & tam ipsi, quam plures alii de Regno prefato diversarum excommunicationum innodati laqueis per devia desperationis errantes in contemptum Clavium divinis se officiis irreverenter ingerunt, & Ecclesiasticis Sacramentis, ac in subversionem Catholicæ Fidei plures eorum de ipsius articulis auctoritates tam novi, quam veteris Testamenti temere non sine fermento pravitate hæreticæ in suarum, & aliorum animarum periculum exponendo, eo dissimulante non metunt disputare, & nonnulli de Regno ipso Ecclesiarum, & Monasteriorum Patroni, ac alii asserentes se Patronos, cum non sint, locorum ipsorum, & ab eis illegitime geniti in bonis dictarum Ecclesiarum, & eorundem Monasteriorum crudeliter debacchantes Ecclesias ipsas, & Monasteria eadem ad tantam inopiam redegerunt, quod eis nequeuntibus proprios sustentare Ministros, qui imo aliquibus ex ipsis servitorum solatio destitutis, & aliorum Claustris Refectoriis, cæterisque Officiis, Equorum stabulis, & postribus quarumlibet Personarum vilium deputatis, Divini nominis, & Religionis cultus exinde penitus est sublatus bonis illorum omnibus in directionem expostis, & in prædam. Ceterum Castra, Villas, Possessiones, & alia Jura Regalia, idem Rex propter ipsius delicta, sive cordis imbecillitatem deperire permittens, ac passim, & illicite malignorum acquiescens consiliis alienans tam Ecclesiasticarum, quam Sæcularium Personarum Nobilium, & ignobilium, occisiones nefarias, dum Religioni non parcitur, nec sexui, vel ætati, rapinas, incestus, raptusque Monialium, & Sæcularium Mulierum, Ruficorum, ac negotiatorum tormenta gravia, quæ ipsis a nonnullis Regni prefati pro extor-

Monitus promissis non stat.

Damna per ejus negligentiam Regni Ecclesiis illata.

Et Religioni.

Ejus delicta in Regni rebus.